

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

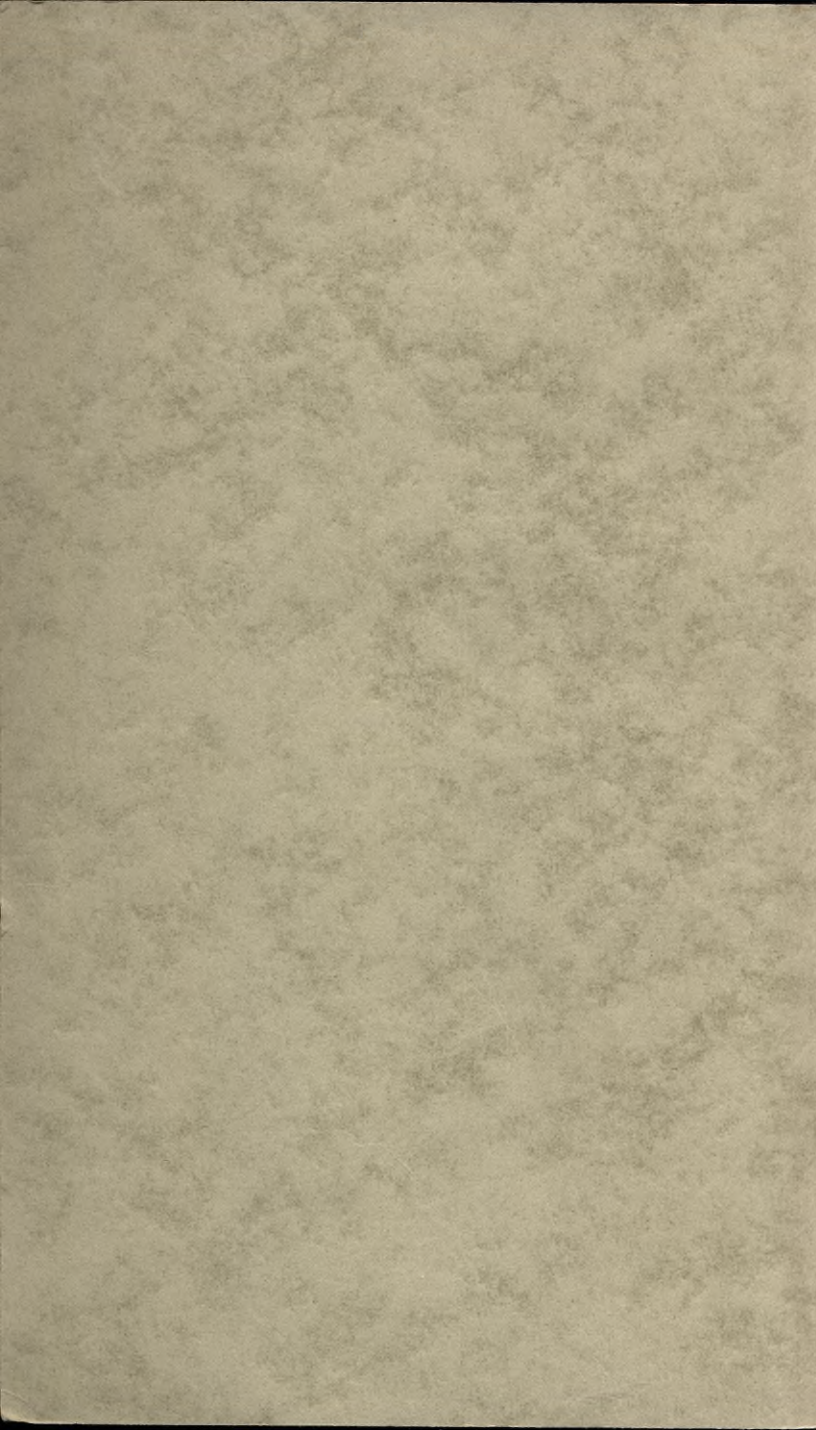

(Br.) Litt
Slav
Ry

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIKLIOTEK

100169 5004

(P. 10) Linn
Stat
Rog.

MINNE
AF
KAUKASIEN.

af A. Puskin

Öfversättning ifrån Ryskan.

ÅBO, 1825.

Tryckt hos J. C. FRENCKELL & SON.

TILL A. PUSCHKIN. *)

*Din sångmö som på lätta vingar
besökte Kaukasus och mythen's sköna land,
der hon med känslans lena hand
uppå Romancens lyra klingar,
förklädd i Gøthisk sångarskrud,
har åfven ombytt lyrans ljud.*

*Ej dessa toner återgifvas,
de förstfödde af skaldens röst,
de rena slag som i dess bröst
af gudens varma vårsol lifvas.*

*Dock må det unnas sångens vän
att, fastän jordiskt, tolka den!*

*Likt himlens pärlor som sig måla
på ångens duk i morgonglans,
så åfven dina tankar stråla
i språkets enkelt bundna krans.*

*Knappt två decennier förflöto
ifrån din ålders första dag,
då ren med yppiga behag*

*fram ur ditt snille dessa blommor sköto,
sen deras rika frön sig sjelfmant gjöto
i unga skaldens själ, när på sitt tåg
han Kaukasus och Grusien såg.*

*) Författaren till detta poëm, benämndt på Originalspråket, *Fången i Kaukasien* (Kavkaski Plennijk).

*En anförvandt uti Romancen
är du med Axels skald, den mogne sångaren,
som höher krönta tinningen
beundrad opp mot stjernekransen.
Hans snilles ljus i vestern ler,
din stjerna steg ur Ósterhafven;
det land som skymtar mellan Er
står lutadt emot brutna glafven,
med minnen utaf Saimens Ó,
af menskans Anlet, Lappens snö,
af sångmón som på Thules fjällar
i dans med gracerna sig sållar.
Hon ljuder ån i sångens sfer,
den sköna, kånslorika lyran;
men vår Franzén vi se ej mer,
med honom flydde sångaryran
den rena, oförfalskade,
och sprungna ligga strångarne.*

ÖFVERSÄTTAREN.

I.

I maklig ro, vid låga tjällen
satt lågrad en Cirkassisk tropp;
och språkade i sena qvällen
om sina bragders vilda lopp,
om gångarflockens smårta kropp;
och lifvets njutningar på fjällen.
På minnet af förflutna dar
flöt talet med förökad värma:
hur vål beråknad listen var,
hur pilen flög, hur sabeln skar
ibland de flyende som svårma
ur byars grus; och hur man sen
en svartögd mö tog hvar och en.

Så glammar den förtrogna skaran;
och månen gömde sig i skyn,
då plötsligt stannar midt i byn
en ridande Cirkass — i snaran
han efter sig en fånge drog.
"En Ryss!" skrek röfvaren och log.
Med stormens gny framtränger flocken
rundt kring den fångne ynglingen;
dess bleka kinder, ögonlocken

som på hans syn laggt täckelsen,
en andelös gestalt bebåda,
orörlig, kall, dock skön att skåda.
Han kan ej hordens jubel se,
ej heller mer dess skrän förnimma,
och mellan strödda lockarne
framskymtar mången blodig strimma.

Och länge låg i sanslöst skick
den fångne död för fröjd och smårta,
tilldess att solens middagsblick
uppvärmdet blodet i hans hjerta.
Ännu en gång med bruten röst
hans ande uppå läppen svåfvar,
tills vederqvickt den arme stråfvar
att lätta det beklåmda bröst.
Han reser långsamt sig och vänder
den matta blicken mot de fjäll
som med en stel och brådbrant håll
omgjorda dessa vilda lånder,
och bjuda med en skyhög spets
ett värn för denna rövarkrets.
Med häpnad ynglingen nu finner
att han barbarena offer är,
hvarpå ett plötsligt prof han vinner
i bojans slammer som han bår.
För honom mörknade naturen.
Farväl, o frihet, himlaburen!

Han är nu trål! — I tórnets snar
 låg han bak hyddorne begrafven;
 den tomma byn stod tyst som grafven,
 Cirkassen ut på fältet var.

Så långt, så långt hans blickar räckta
 låg der en grönklådd, ödselig plan,
 af höjder en omätlig sträcka
 här löpa syns i jemnhög ban,
 och mellan dem sig ångsligt kröker
 en liflös våg så brant, så smal —
 den blott i fångens bröst föröker
 de bittra känslors tunga qual.

Till Ryssland bår den fjerran stigen,
 till Ryssland, der hans första dag
 med barnafrojdens ljus uppstigen
 ej bådadt ödets hårda slag,
 der han förtjust i ungdomsvåren,
 den glada ålderns lycka njöt
 och mången kår bekantskap knöt,
 tills stormen kommande med åren,
 hans hopp och lefnadsblomma bröt;
 och dessa klara dagars minne
 förvaras nu i mulet sinne.

Han menskorne och verldens flård
 med tidig prófning öfvervåger,
 hvad falska våmners tro är vård,

hvad kärlekens phantom oss såger,
 Och att ej stå ett gåckadt mål
 för sina likars dubbla sinne,
 för hoga förmåns ordaprål
 som skyler deras svaga minne,
 han vännerne och verlden flyr,
 långt från sin fosterbygd, den kåra,
 till främmand' land han kosan styr,
 att der sitt frihetssinne nära.

Hvad batar dock den vida fart
 i obekanta, öde länder?
 Det mål han sökt försvann så snart!
 och kanske aldrig återvänder.
 Nu är han slaf. — I qvållens stund
 han kinden mot sin stenbådd lutar,
 och hoppas snart att dödens blund
 det sorgsna lifvets plågor slutar.

I nedgångsglansen solen står,
 då fjerran från kring slåtten skrålar
 en skördarflock som hemåt går
 med blanka skårors spridda strålar.
 Ur tjällen blinkar eldens sken,
 de ljud som nyss i nejden skallat
 ej höras mer — och natten ren
 har alla hån till hvilat kallat.
 På afstånd med fördubbladt lopp
 Kaskaden utför berget dånar,

och Kaukasus med snöklådd topp
allt mer och mer i dimmor grånar.
Men nu, då i sin silfverskrud
på fåstet Luna praktfull lyser,
hvem nalkas der med stilla ljud
den fångue som förvånad ryser?
Han rusar opp. — O hvilken syn!
en Cirkassinna sånd från skyn
står mållös nu inför hans blickar.
Han tror att sömnen honom skickar
den ljufva bild så trösterik.
Af månen halfbelyst hon böjer
sig ned på knå en engel lik,
och till hans låppar skålen höjer
som rågad var af mjölkvinssaft. (1)
Dock, han förgäter dryckens kraft
och synes blott af åtrå brinna
att höra, se sin Cirkassinna.
Vål språket mörkt för honom blef,
men kindens purpur, ögats strålar,
men stämmans vålljud såga: "Lef!"
Hans phantasie på nytt sig målar,
och lydig hennes milda röst
af saften svalkas Ryssens bröst.
Sen tunga hufvudet han sänker
tillbaka och på henne tänker.
Med halfsläckt blick allt mera rörd
han finner sig till engeln förd.

Och länge tankfull vid hans sida
 hon sitter qvar med ångsladt bröst;
 och synes af begåret lida
 att, fastån stum, ge honom tröst.
 För hvarje gång hon tystnan bryter
 sitt tal hon plötsligt fångsladt ser,
 en ymnig ström af tårar flyter
 ur hennes svarta ögon ner.

Likt skuggor följa på hvarandra
 de hemska dar, i bojan snård
 vår yngling utaf nöden lård
 som herde sågs på fjällen vandra,
 sig skylande för dagens brand
 i någon sval och gästfri klyfta,
 tills solen sjönk vid vesterns rand
 och månen syntes hornet lyfta
 på bergets spets, då kom hans mö
 i nattens lugn med hånings-skålen,
 med vin och hirs-kost hvit som snö.
 I stilla ro de njöto målen
 förtroligt uppå tufvans duk,
 och funno tolk för själ och tunga
 i ögats eld och tecknens bruk.
 Och mången bergssång hörs hon sjunga
 om blommorne i Grusien. (2)
 Med lutadt öra ynglingen
 begärligt sångens toner skattar,

tills språkets hemlighet han fattar.
 Dock skilda voro känslorne:
 Hon lågade för första gången
 af hjertats eld, — ren slocknade
 dess gnista långesen hos fången.

Det språk som i en yppig ström
 för honom ljud han tors ej höra,
 kanske af fruktan att ej störa
 det första minnets tunga dröm.

Ej vissnar strax i ungdomsvären
 vår friska ros af stormen böjd,
 ty mången oförväntad fröjd
 oss lifvar ån och låker såren.
 Men dessa kärlekens behag
 som tjuste först det unga sinnet,
 de återkomma blott i minnet,
 likt en förfluten sällhets dag.

Det tycktes nu som vore fången
 ren van att dväljas såsom träl,
 fast sorgsna känslan utaf tvången
 låg uti djupet af hans själ.
 Så går han mellan alper höga
 i morgonkylans första stund,
 och skönjer med förvånadt öga,
 der bort vid horisontens rund,
 den högblå krets af fjällar kala,
 isgråa bilder, kolossala,

som i ett lysande förbund,
likt skyar emot fåstet stanna;
med evig snö på isad panna.
En jätte uti fjällens glans
står *Ellborus* med tvillingstoppar,
och i den blåa ethern doppar
de klara diamanters krans.
Når vidt kring Grusiens fält och kullar
det blixtrade från himmelshöjd,
och åskan öfver fången rullar,
satt han på klippan och var nöjd.
Förbi hans fötter viggan stryker,
i vida hvirflar stoftet ryker,
och uti bergets djupa famn
den snabba hinden söker hamn;
ur klyftan stiger örnatroppen
vildtskriande mot högsta toppen;
och hästens hof med hjordars vrål
i enig kamp stred mot orkanen —
tills molnet brister — och på planen
hörs hagelkornens tåta skrål.
I strömmar öfver klippan flyter
regnskuren som i fallet bryter
ned mången mossig sekelsten.
Ännu på stormkringrända spetsen
den dubbelt fångne satt allen,
tills morgonsolens nya sken
förskingrade den mörka kretsen,

der han med viss förlustelse
hört rasa elementerne.

Så kringhvarfd af Cirkassens leder
har Ryssen ren sin pröfning sträckt
till deras bildning, klådedragt,
och gudatro och herdaseder.
Han gläds åt lifvets enkelhet,
det gästfria i krigarbarmen,
åt veka kroppens smidighet,
åt fotens flykt och starka armen.
På fältet stod han ofta stolt,
betraktande den lätta troppen;
hur öfver stepp och berg till toppen,
i luden mössa, becksvart kolt,
framlutad emot sadelknoppen,
och foten sträckt i bågeln's band
Cirkassen ilar, — ej dess hand
mot gångarns fria tygel stödes,
han tidigt ren som krigsman födes.
Med ökad lust vår främling ser
den enkla, sköna krigarprakten;
kring hjelten hånga vapnen ner
som tyda af hans stolthet makten.
Dess panzer, koger och gevår,
Kubanska bågen, dolken, snaran
och klingan den han alltid bår,

se der hans sällskap uti faran.
 Ej något uniforms-besvär
 den smårte krigarns skuldra klämmer;
 hur ock han böjs ej rasslet skrämmer:
 till fot, till häst han städse är
 den obevakte, segervane.

Hans rikedom, kossackens skräck,
 hans trogna vän är steppens seckäck,
 hvärs flock der går på bergets bane.
 I fältets grås, bak klyftorne,
 med honom röfvaren sig döljer
 och med begårligt öga följer
 på afstånd ren den vandrande.
 Ej anar han den dolda faran,
 men helsas snart af pilens dån,
 af sabelns blixtn och förd i snaran
 han flyger bort med bergets son.
 Af sporrens hugg är fålen manad,
 den frustar fram sin vilda fröjd,
 och öfver buskar, dal och höjd
 för sig den finner vågen banad;
 en blodig rand syns i dess spår,
 af hofvens dån hörs öknens skalla,
 och strömmen ej mot honom står:
 han störtar in och vågor svalla
 kring främlingen, som bittert njöt
 af slammet uti bottnets sköt;

det matta bröstet sista anden —
 O, hån det! — tror flyktad ren,
 då fålen snabb som blixstens sken
 drar honom, skummande, till stranden.

Når åter natt på fåstet rår,
 och fålten utaf daggen svalkas,
 Cirkassen tyst, förvågen nalkas
 den strida ström, der handen når
 det omkullfallna trådets grenar,
 uti hvars vida, óde famn
 han hänger lik en segerhamn
 sin krigarrustning som förenar
 fältkappa, panzer, sköld och hatt.
 Det brusar i den hemska natt;
 af strömmens hvirfvel simmarhanden
 förs våldsamt fram till andra stranden,
 der stående på grafvars höjd,
 kossackers tropp, mot lansens böjd,
 uti det mörka strömlopp skåda,
 ej anande försåtets våda.
 Hvad grubblar du, kossack, uppå?
 Du drömma tår om fordna tider,
 om gångarn din, om dina små,
 och om de lofbesjungna strider?
 O, falska dröm! För sista gång
 du hålsat dina krigarståder,
 den stilla Don, din minnessång

och hyddan der din mö dig gläder.
Cirkassen lurar på dig nu —,
han spänner bågen — och kossacken
ren famnar blodbestänkta backen. —

Ock hemma trifs med barn och fru
Cirkassen långt från krigets tummel,
när regn och blåst mot tjället slår,
och brasan dör på hållens kummel,
och håsten utanföre står,
ifrån hvars trogna ledning går
den resande, som trött af fården
förvillad öppnar hyddans lugn,
och träder skygg till varma ugn.
Då möter honom fryntligt vården
och bjuder främlingen en skål
bemängd med röda drufvans safter; (5)
han delar gerna ock sitt mål
med gästen som tar nya krafter
i sömnens frid, på filtens hår
som bredes ut i rökfull boning.
Ur hamnen vandrarn tidigt går,
der han mot stormen rönt förskoning. (4)

Når Bayramtidens karnaval
i unga flockens sinne lågar,
då vexla nöjen utan tal:
ån spännas deras lätta bågar —
och örnen stolt på rymdens thron

snart hålsar stoftets region:
ån sprides ledvis löpartroppen,
med framsträckt fot på höjdens plan —
signalen hörs — och fältets ban
med skyhögt damm betäcker kroppen.

Men hjertat som för kriget slår
blir trött vid fredens enahanda,
och ofta uti lekens spår
syns döden sina fasor blanda;
ty kring Cirkassens vilda lag
de blanka sablar stundom svåfva,
och slafven ser sin sista dag,
och qvinnorna förskräckta bäfva.

Den unge Ryssen såg likvål
den grymma fejd med liknöjd sjål.
Hans eget bröst ju fordom brunnit
af törst att trotsa farans gud,
då trogen årans strånga bud
i envigskamp han ofta funnit
en nära död vid kulans ljud.
Törhånda ock att bilder svåfva
för honom af den glada tid,
då bland kamrater han sågs stråfva
att larma mest i munter strid.
Men gråms han vål att denna tiden,
som stört hans hopp, ren är förliden?
Hvad, eller nöjes han fastmer

att lefva i Cirkassens sfer,
hvars råa våsen bilden sprider
af jordens enkla barndomstider?

En oafbruten tystnad var
den förlåt som hans inre bar.
Hvad känslor inom honom stanna
förrådde ej hans höga panna.
Det mod som tydligt talade
ur fångens lugna våsende
den råa hopens undran väckte;
och mördarflockens höjda arm
dras skonsamt från den unga barm;
ditåt den stålet redan sträckte.

II.

Du kände dem, O bergets mö,
de ljufva qual, de rena, höga
som tände strålen i ditt öga
och voro nu din sällhets frö.
Då uti dalens natt din hjelte
dig smekte med förstummad mund,
ditt hjerta som af ömhet smälte,
förgat den vida verdens rund.
Så ljöd ditt tal: O, främling kåra,
hvi slocknad är ditt ögas brand?
En hemlig sorg dig tyckes tåra.
Förgåt din sorg, ditt fosterland
och friheten, — tag mot min hand!
Mig gömma vill jag uti öcknen
med dig, mitt hjertas Tsar, med dig —
O, hvilken himmelsk lott för mig
att från din själ förjaga töcknen!
Ack, älska mig! Ej någon har
än kyssa fått mitt ögonpar.
Till bädden der jag ensam hvilar
smög ännu ej med Amors pilar
och lockigt hår en yngling sig.
Den stygga flickan, grymma sköna;
se der de namn man skänker mig.
Mit öde är att motstånd röna
af far och bror, — för deras skuld

jag ser mig såld för grannens guld.
Dock bror och far jag vål beveker —
men hvarom ej — finns dolk och gift.
Af oförklarlig mågtig drift
mitt öga på ditt anlet leker;
dig är det, fänge, jag tillber,
och blott åt dig min kärlek ger.”

Försänkt i djupet af sin smärta
han möter Cirkassinnans blick,
begrundande med sorgfullt hjerta
det tal som till hans inre gick.
Då vaknar han: mot honom stiger
de fordna minnens vålnad opp,
ur ögat flödar tårens lopp
och blicken sig med marken viger.
I bröstet hvilar tungt som bly
phantomets kraft som honom dårar,
till ändtligen hans läppar fly
att yppa källan för dess tårar:

”Förgåt du mig: ej vård är jag
din kärleks leende behag.
Slös ej på mig de känslor ömma,
en vårdare må ålska dig!
Ut i hans armar skall du glömma
den tunga köld som döfvar mig.

Bred-

Bredvid din egen skall hans flamma
i troget ljus till himlen gå,
han skall vid dina läppar stamma
de ord du sjelf ren tänkte på.
Mitt bröst på njutningar står öde,
det tåres af passionens bloss.
Försmådd, men kår — se der mitt öde,
se der den storm som sliter oss.
Försaka mig, vård att beklagas!
För mig skall himlen aldrig dagas.
Ack! att mitt öga dig ej såg
förrän det fångslades af henne,
den tid, uppå mitt fria ånne
berusad phantasien låg.
För sent. Ren långesedan flydde
mitt hopp, min lefnadsfröjd, mitt allt.
Din våns förstenade gestalt
ej mera hjertats intryck lydde.

”Emot din varma kyss, o mö,
jag räcker dessa läppars snö.
Mitt hemska löje blott föröder
den ömhet ur ditt öga flöder.
Och fångslad utaf äldre band,
O, huru qvalfull är den smårta;
att smekas af din englahand
och tänka: du har ej mitt hjerta!

”Når du i ljufva villor snård
för mig din sköna låga tånder,
då vistas jag af sorgen tård
med tankarne i fjerran lånder,
vid bilden mina drömmar vård:
den ser, den ropar jag förvirrad —
en död gestalt, med blicken stirrad,
jag sjunker sanslös i din famn,
och tror mig sluta blott en hamn.
För henne lefver jag i öcken,
hon följer mig hvarthån jag går,
för henne fälldes hvarje tår
som gjöts ur mina blickars töcken.

”O, derför bryt ej dessa band;
du kan ej mina plågor lindra,
ej dessa andars syn förhindra
som irra uti drömmens land.
Du hört hvad i mitt hjerta brinner;
förlåt.....och räck mig nu din hand —
till afskedstecken. Snart försvinner
ur kvinnobröstat sorgen bort,
sin ensamhet hon tråkig finner
och ålskar åter innan kort.”

Förstelndad syns vid fångens sida
den snyftande, men ingen tår
flöt ur dess mörka blick; hon står

en vålnad lik, och tyckes bida
att själen snart ur bojan går;
tills båfvande och handen knuten
i kallt förbund med ålskarns hand,
hon slutligt bryter tystnans band
med denna klagan, bittert gjuten:

”Ve mig, o Rysse, ve! ty nu
jag ser ditt hjerta först, sen du
för evigt från mig lugnet ryckte.
Ej länge jag min panna tryckte
emot dit bröst, mot himmelen;
ej många dagar skickelsen
mig unnat fröjdens sötma smaka.
Och dessa dar de himmelsblå,
ha de för evigt flyktat då?
Hvad! komma de ej mer tillbaka?
Det varit lätt — hvad afhöll dig
att ännu längre gäcka mig
och att min låttrohet bedraga?
Om ock du utaf ömkan blott
mig velat tvunget, ljuft behaga,
jag kunnat än din hårda lott
försötma, och med friska handen
ifrån din panna jaga branden;
jag hade än en engel lik
stått vid din sida trösterik.
Hvem är hon då..... Du mig tillåter

att spörja om ditt hjertas val?
Du älskar — är du älskad åter? ...
jag redan känner dina qual,
förlåt du ock den bleka kinden
och le ej åt det lugn du stór.” —

Hon tystnade. — Lik strandens rör,
som suckar för den kulna vinden,
en sörjande gestalt hon låg
vid fångens knån, med mållös smärta,
och bedjande på honom såg.

”O fatta mod, se detta hjerta,”
han sad’ och henne tog i famn,
”är äfven likt en tröstlös hann,
som ödets grymma slag begråter;
det aldrig än var älskadt åter;
jag ensam brann, jag led allen;
men snart jag släcker lågans sken,
förgåten här i öknén. — Döden
skall åt mig bådä steppens graf,
långt från min hembygd lösa af
mig bojans band och mina öden.”

På bergens hvita hjessa ren
sjönk nattens flor och stjernors sken
släcks ut i rymden, då ur dalen
den milda smyger bort med qualen.

En eremit från denna stund

syns ynglingen kring fälten vandra.
 Han ser på fåstets dunkla grund
 den ena da'n fly på den andra,
 och nätterna i hemskt förbund
 omsvepa hyddor, berg och dalar.
 Men dagens ljus, men nattens blund
 om friheten förgåfves talar.
 Och når uti den mörka natt
 ett rådjur som på klippan satt
 sig båddar in bland dalens buskar,
 han lyss — och uppå kedjan ruskar —
 om en Kossack det kanske var
 som blödande för landsmäns öden
 smög att dem frålsa ifrån döden.
 Han ropar men får intet svar;
 och utur sömnen väckt gazellen
 flyr fjerran hån på branta hållen.

En dag det hörs ett plötsligt dån
 kring Grusiens fält och höjder skalla:
 "Till håst, till håst!" ren långt ifrån
 de vilda krigarropen kalla;
 kring skuldran svänges kappan opp,
 på bröstet panzerskjortan glimmar,
 och springarskaran i galopp
 med betslad mund på slätten stimmar.
 Till hårnad ut Cirkassen drar,
 mannggrant från sina fjäll och kojor;

långa Kubans stränder tåget bar
till plundring och att smida bojor.

Det åter tyst i nejden var.
I solens sken vid aftonstunden
för hyddans dörr låg trogna hunden.
De bruna barn i naken ring
med yster fröjd fly rundt omkring
de gamles krets. Ur pipan träder
den blåa rökens hvirfvel opp,
och Cirkassinnors glada tropp
med sångens toner gubben glåder. —

Cirkassisk sång.

1.

Tungt rullar strömmen fram sin våg,
och fjällen stå i aftonglansen;
af mödan tryckt Kossacken såg
med lutadt hufvud ned på lansen.
Sof ej, Kossack, gå hårifrån:
vid strömmen lurar bergets son.

2.

Kossacken gungar sig i båt,
och drar sitt nåt ur flodens sköte.
Kossack! du fiskar dig försåt,
du skyndar blott din död till möte.
Hör du då icke kogrets dån?
vid strömmen lurar bergets son.

3.

Kossackens tjäll kring flodens blå
stå tindrande likt fåstets stjernor,
och dansens hvirflar muntert gå.
O, skynden bort, I Ryska lårnor!
från dans och sång gån hemåt, gån:
vid strömmen lurar bergets son. —

Så sjöngo de. Inunder sången
försänkt i tankar, drömmer fången
om flyktens sått; men bojan slöt
för tungt dess fot, och strömmen flöt
i brådstört fart, och brant var stranden.
Kring höjd och dal från himlaranden
spred natten sina skuggor ren.
I månens matta silfversken
står bergsbyn med de hvita tjällen;
i strandens vass sof hjortens tropp,
och örnen teg i sena qvällen,
blott då och då hörs hofvens lopp
af gångarne på fjärran hållen.
Men se! der någon sakta går
i snöhvít slöja utför höjden,
och Cirkassinnan redan står
framför hans blick. Ej mera fröjden
på hennes bleka låppar rår,
den byttes ut mot stumma plågor,

och på dess barm i spridda vågor
den mörka locken sorgligt flöt,
Uti sin högra hand hon slöt
en stålsatt dolk — uti den andra
låg filen dold; hon ville vandra —
så tycktes det — långs flodens strand,
att hemligt råcka krigarn hand.

På fången hennes blickar hvila.
"Fly!" ropar hon, "lyd ödets lag —
dig skyddar mörkret — dolken tag —
Cirkassen fjerran är — men ila!"

På knå hon faller i en hast,
och filar flitigt jernets leder;
en ymnig flod ur ögat neder
rann på dess barm — tills bojan brast,
"Nu är du fri," hon sakta ljuder —
"Fly, fly!" men blicken tårfull bjuder
den ålskade att stadna kvar,
och lyftad från den bleka kinden
hörs slöjan susande i vinden.
"O, du min vän!" ljöd Ryssens svar,
"din är jag nu i alla skiften —
"för evigt din. Ur denna griften,
"från Grusiens land fly bort med mig!"
"Nej, Rysse, nej — på lifvets stig
för oss ej blommor samfält trifvas.

Jag icke mer af fröjden lifvas —
O, måtte hon blott lifva dig!
Du älskar redan en; — åt tvenne
ditt hjerta icke delas kan,
Se henne åter, älska henne.
Farväl! Förgåt en mō som brann
för dig — farväl! — räck åt mig handen —
för sista gång —”. Han i sitt sköt
den klagande med värma slöt,

Och nu de gingo ner till stranden,
fördjupade i tankens dröm,
tills Ryssen i den vilda ström
sig kastar ner — ur vågens sköte,
det skummande, går han till möte
den såkra strand..... Ett sorgligt ljud
ur flodens djup till honom lånder —;
Han blicken hastigt återvänder,
och skådar nu den hvita skrud
som fraggig håljer vågens tummel;
men henne han ej mera ser,
hon finns ej uppå stranden mer,
ej heller der på bergets kummel....
Tyst var det som i grafvens natt;
och flodens bölja mer ej brusar,
den lätta flåkten ytan krusar
och månen högt på fästet satt.

Nu vet han allt. — För sista gången
hans afskedsblickar hålsade
den öde byn, de fålt der fången
som herde vallat hjordarne,
och källan, der han hvilande
hört skallet af den fria sången.

Från horisonten mörkret flyr,
och ljusa åro Kubans stränder.
På hemlandsstigen återvänder
den frie, som sin kosa styr
dit han ser Ryska bajonetter
klart strålande vid lågrets tålt,
och hör de ropande vedetter
som vaka på Kossackens fålt.

Så flög min sångmö till de fjällar,
der fabeln satt i fordna dar;
och på Kaukasens vilda hållar
hon valde sig ett blomsterpar.
För krigarns rustning fann hon tycke,
den ståt som år Cirkassen kår,
och klådd i detta nya smycke
förtjuserskan stod för mig hår.
Allena irrande i dalen,
kring öde tjäll, på bergets spång,
hon lyssnat till de stilla qvalen

af orpheliners sorgesång.
Hon fröjdades åt vida slätten
som vattnas af den stolta Dou,
invid hvars stränder gångaråttan
hof upp sin fria stämmas dån.
Och ofta tankfull sågs hon bida
vid gamle grafvars jättesida.
Förtrolig vån med diktens verld,
utaf dess sköna villor nård,
och full af nya minnets drömmar,
kanske att hennes ådra strömmar
utför Kaukasen ån en gång,
med någon ny romantisk sång.

— — — — — *)

*) Detta skaldestycke slutar med en apostrophe till åtskillige äldre och nyare Ryske Fältherrar, såsom en *Mstislaw*, *Fermolow* m. fl., hvilkas bedrifter författaren lofvar att framdeles besjunga. För dem som kunna skåda skaldens gudinna i dess ursprungliga drägt, är denna épilogue icke mindre intressant än färgblandningen af det genialiska hela.

Anm. af Öfvers:n.

Anmärkningar.

1. *Kumuis*, en dryck som tillblandas af stömjölk, åger en behaglig smak, anses äfven för att vara ganska hälsosam, och är i allmänt bruk hos de nomadiska folkstammarna i Asien.
2. Den Grusinska sången är angenäm och melancholisk. Dess föremål äro de Cirkassiska vapnens ephemera framgång, våra Ryska hjeltar, *Bakunins* och *Zizianows* försäteliga död, stundom äfven kärleken och lifvets njutningar.
3. *Tschikhir*, en art rödt vin i Grusinien.
4. Cirkasserne (eller *Tscherkesser* som de egenteligen benämnas) utmärka sig, i likhet med alla vilda folkslag, genom sin gästfrihet. Främlingens person hålles helig; att antingen förråda eller ej försvara honom vore den största vanheder. — *Kunaken*, d. å. vännen, värden ansvarar för gästens lif, och beledsagad af denne beskyddare kan man utan farhåga fördjupa sig i de *Kabardinska* bergen. —

Till dessa anmärkningar, hvilka finnas bilaggade den i St. Petersburg nyligen utkomna sednare upplagan af *Kaukaskij Plennik* (fången i Kaukasien), som derjemte innehåller en Tysk öfversättning af Originallet, med rubrique: *Der Berggefangene*, har Svenska öfversättaren trott sig böra foga några korta biographiska upplysningar rörande skalden, hemtade ur tidningsbladet, *Äbo Underättelser*, för den 17 Jan. 1824:

— — — ”Han är född i St. Petersburg d. 26 Maj g. st. 1799, samt uppfostrad och bildad i Kejsrerliga Lyceum på *T'sarskoje Selò*, till dess han år 1817 ingick i Collegium för Utrikes Ärenderna. År 1820 åtföljde han General-Lieut. Nisoff på dess beskickningsresa till Bessarabien, och samlade under denna färd materialier till sin Kavkaskij Plennik, enligt hvad han sjelf tillkännagifver i en framför poëmet införd helsning till N. N. Rajefsky. (Denna helsning torde leda en och annan läsare på gissningar om poënets hjelte: huruvida de äro grundade eller ej, vågar Ref. alldeles icke afgöra.) Bland de skaldestycken Pusckin tid efter annan meddelat allmänheten fästade i synnerhet hans redan år 1820 utgifna romantiska poëme *Ruslän* och *Ludmilà*, Ryska litteraturens våmners uppmärksamhet och förhoppningar vid hans med ovanlig rikedom uppblomstrande poëtiska anlag. Utom Alexander Pusckin äger Ryssland redan förut en berömd skald med samma familje-namn, *Wasilij Lvòvitsch Pusckin*, född i Moskva år 1770 och känd såsom författare af åtskiliga lyriska och didactiska skaldestycken af förtjenst, samt såsom öfversättare af valda ställen ur Thomsons *Seasons*.” —

Slutligen får Öfvers. hasardera några ord rörande dess åsichter af närvarande poëm. De skulle väl synas något fremmande, efter den hyllning Öfvers. redan burit åt skalden, om de i något afseende kunde sågas förringa dennes förtjenst, hvilken såkert bestått profvet af en bättre documenterad och utförligare analys än den Öfvers. ens vågat att tillvågbringa. Således tror Öfvers. sig hafva

funnit den sednare delen af detta skaldestycke eftergifva den förra, så vål i det ideala utaf compositionen som uti uttryckets naiveitet. Dialogen emellan de båda idylliska personagerna, som här upptager ett betydligt rum, är, ehvad ock Referenten af ofvanciterade article ur Åbo Underrättelser må såga, ej heller fri för den sentimentalitet, hvarför åfven Ref. i allmänhet vill förebrå åtskillige Ryske författare. Också måste Öfvers. tillstå att detta partie uti bearbetningen kostat honom mesta mödan, utan att han ändock vunnit hvad han önskat, trohet och interesse. Den bedragna älskarinnans fråga sid. 20 vers. 2. *Du älskar, är du älskad åter?* synes öfverflödig, såvida hennes hjelte redan afgifvit sin bekännelse, så vål om det förra som det sednare, och hon åfven sedermera tillägger: *jag redan känner dina qual.* Gerna hade Öfvers. önskat, att den i frihet försatte fången, sedan han stående på den lyckligen uppnådda stranden, slutat till sin befrierskas sorgliga öde, ännu helgat åt henne något tacksamt uttryck vid afskedet från orten af dess fångenskap. Men kanske denna aumärkning bör anses ingå på den så mycket tadlade sentimentaliténs område, hvarföre den till behörigheten förfaller. — Puschkins diction är i allmänhet ren, lätt fattlig och full af harmonie; hvilket sednare ej är en ringa förtjenst, vid betraktande af det så consonantrika och, för att nyttja Madame Staëls uttryck, metalliska språket. Följande torde få anföras såsom prof:

Ush mårkniåt sontse sa garami;
fdali rasdallsa schumnuj gull;
spolėj naråd idjåt vaull,

sverkaja svetlimi kasami.

— — — — —

Raskriff ustà, bes sliàs ridaja,
sidàla dàva maladaja.

(I nedgångsglansen solen står,
då fjerran från kring slåtten skrålar
en skördarflock som hemåt går
med blanka skårors spridda strålar) sid. 4.

Öfvers. som ej ågt tillfälle att göra bekantskap med de öfrige fostren af A. Puschkins snille, skulle, blott bedömande hans genuina sångmô efter närvarande poëme, tro sig finna, att, med all precision i tankarnes gång, corréthet i uttryck, och lysande målning af naturscenerne, denne skald likväl ej är ålskare af djerfva bilder, af dessa météorer som flyktigt sprida ett bländande ljus på poësiens himmel. Och vid denna Öfversättarens yttrade mening, måste hans tankar jemförelsevis möta den man, som äfven i den romantiska verskonsten förvärfvat sig en så vål förtjent namnkunnighet: Öfvers. menar den moderna Skandinaviska skalden, Axels skapare, Esaias Tegnér. Svårigen torde bland nyare tidens vitterhetsalster något enda förefinnas som röjer en mera sannt utbildad, en kärnfullare poëtisk talent, än den som presiderat vid formationen af Romancen *Axel*. Detta mästestycke i den nya romantiken står ett afskräckande mönster för alla dem hvilka sökte upphinna eller efterhårma denna idéernas essor, dictionens jemt stigande interesse, yppigheten uti

bilderna, uttryckets originela behag och, så till sågande, indolence. — Öfvers. vet att Axel blifvit kastad i critiquens degel, men ehuru han ej är närmare bekant med processen af detta experiment, förblir hans öfvertygelse dock alltid orubbad den, att nämnde poëmes författare omiskåneligen intager första rummet bland närvarande tids sångare i nordn.

För öfversättaren skulle återstå ett slags syndabekännelse rörande det arbete som nu öfverlemnas åt trycket, i händelse han ej vore öfvertygad, att den benågne läsaren med honom torde inse de svårigheter som möta vid alla poëtiska travesteringar, och hvilka i synnerhet företett sig vid omklädningen af närvarande poëme. Emedlertid får den Svenska öfvers. sannskyldigt erkänna den vägledning honom lemnats uti ofvannämnde Ty-ska öfversättning, som med skål torde kunna kallas ett *nec plus ultra* af translatorisk identitet.

